

POSELSTVÍ
PAPEŽE JANA PAVLA II.
U PŘÍLEŽITOSTI LXXXIX.
MEZINÁRODNÍHO DNE
UPRCHLÍKŮ 2003

VYDAL SEKRETARIÁT ČESKÉ BISKUPSKÉ KONFERENCE

PRAHA 2003

(PRO VNITŘNÍ POTŘEBU)

POSELSTVÍ PAPEŽE JANA PAVLA II.
U PŘÍLEŽITOSTI
89. MEZINÁRODNÍHO DNE
UPRCHLÍKŮ 2003

*Výzva k překonání veškerého rasismu, xenofobie
a přehnaného nacionalismu*

1. Migrace se stala všeobecným jevem moderního světa a týká se všech národů a zemí: jak těch, ze kterých se odchází, tak zemí tranzitních i cílových. Ovlivňuje miliony lidských bytostí a je výzvou putující církvi, která je ve službách celé lidské rodiny, aby se vydala na cestu a setkala se v duchu evangelia všeobjímající lásky. Letošní Mezinárodní den uprchlíků by měl být časem zvláštních modliteb za ty, kteří jsou z jakéhokoli důvodu daleko od svého domova a rodiny; měl by to být den vážného zamyšlení nad povinností katolíků k těmto bratrům a sestrám.

Nejcitelněji zasaženi jsou ti nejzranitelnější z cizinců: přistěhovalci bez dokumentů, uprchlíci, žadatelé o azyl, lidé vyhnaní z mnoha zemí světa nekončícími násilnými konflikty a oběti děsivého obchodu s bílým masem – především ženy a děti. Dokonce i v současné době jsme svědky tragických případů nuceného stěhování národů z příčin etnických a nacionalistických, což do života postižených přináší nevýslovné utrpení. Tento stav pramení z hříšných úmyslů a činů odporujících evangeliu a je pro všechny křesťany výzvou, aby zlo přemáhali dobrem.

2. Být katolíkem není podmíněno ani národností ani sociálním či etnickým původem; podstatou je víra v Ježíše Krista a křest ve jméno Nejsvětější Trojice. S „kosmopolitní“ povahou Božího lidu se dnes

setkáme prakticky v každé místní církvi, protože migrace přeměnila dokonce i malá a dříve izolovaná společenství v obce spojující mnoho různých kultur. Místa, na kterých jsme až do nedávné doby mohli cizího člověka potkat jen velmi zřídka, jsou nyní domovem pro lidi z různých koutů světa. Například nedělní eucharistie stále častěji vyžaduje hlásání Božího slova v jazycích, v nichž jsme je nikdy předtím neslyšeli, a tím dává nový význam starobylému žalmu: „Chvalte Hospodina, všechny národy, všichni lidé, chvalte ho zpěvem“ (Ž 117 [116],1). Tato společenství tak mají novou příležitost prožívat univerzální rozměr katolictví, charakteristiku církve vyjadřující její nezbytnou otevřenost všemu, co je dílem Ducha v každém národě. Pro církve by členství v místní komunitě omezené etnickým či jiným vnějším znakem bylo ochuzením pro všechny, jichž by se týkalo, a odporovalo by základnímu právu pokřtěných uctívat Boha a účastnit se života komunity. Mimo to, jestliže se přistěhovalci, když přicházejí do nové farnosti, cítí nevítanými, protože nemluví místním jazykem a neřídí se místními zvyky, velmi snadno se stanou „ztracenými ovcemi“. Ztráta těchto „malých“ z důvodu neustálé skryté diskriminace by měla být důvodem vážného znepokojení jak pro pastory, tak pro věřící.

3. Toto nás obrací zpět k tématu, o kterém jsem se často zmiňoval ve svých poselstvích k Mezinárodnímu dni uprchlíků, jmenovitě ke křesťanské povinnosti uvítat a přijmout každého, který přichází v nouzi. Takováto otevřenost buduje živá křesťanská společenství, která Duch obohatil dary přinesenými novými učedníky z jiných kultur. Tento základní projev křesťanské lásky je rovněž zdrojem inspirace pro nespočetná vyjádření solidarity v projektech pro přistěhovalce a uprchlíky na celém světě. Abychom porozuměli významu tohoto církevního dědictví praktické pomoci imigrantům a vyhnančům, postačí, když si vzpomeneme na úspěchy a odkaz takových osobností, jakými byli svatá Františka Xaver Cabrini nebo biskup Giovanni Battista Scalabrini, či když si připomeneme rozsáhlé působení současné katolické humanitární organizace „Charitas“ a Mezinárodní katolické komise pro migraci. Projevit solidaritu často není lehké. Vyžaduje to úsilí a otevřenost, kterou mnohé společnosti dnes

pouze předstírají. Církve má velmi mnoho výchovných a vzdělávacích prostředků k potlačování této uzavřenosti, a to na všech úrovních. Proto apeluji na rodiče a učitele, aby bojovali proti rasismu a xenofobii vštěpováním pozitivních postojů, založených na katolickém sociálním učení.

4. Křesťané musejí být stále hlouběji zakořeněni v Kristu a bojovat, aby překonali jakoukoli tendenci obrátit se sami do sebe a aby se naučili rozpoznávat v lidech z jiných kultur dílo Boží. Pouze opravdová křesťanská láska bude dost silná, aby pomohla komunitám přejít od pouhé tolerance druhých ke skutečnému respektu jejich odlišností. Jenom milost Kristova vykoupení nás může vést k vítězství v každodenním těžkém boji odvrátit se od egoismu k altruismu, od strachu k otevřenosti, od odmítnutí k solidárnosti.

Pochopitelně tak, jako naléhám na katolíky, aby vynikali duchem solidarity k nově přichozím, stejně tak vyzývám imigranty, aby si uvědomili svoji povinnost ctít zemi, která se jim stala novým domovem, a respektovat zákony, kulturu a tradice národa, který je přijal. Jenom takto zvítězí sociální harmonie.

Cesta k opravdovému přijetí imigrantů s jejich kulturní různorodostí je ve skutečnosti obtížná, někdy je to pravá křížová cesta. To nás nesmí odradit od konání Boží vůle, neboť Bůh si přeje pozvednout všechen lid k sobě v Kristu, a to prostřednictvím své církve, svátosti jednoty celého lidstva (viz *Lumen gentium*, 1).

Čas od času potřebuje tato cesta prorocké slovo, které označí, co je špatné, a podpoří, co je dobré. Jedním ze základních prvků církevního učení je, že každému člověku náleží úcta. Když se objeví napětí, spočívá důvěryhodnost tohoto učení především na morální odvaze pastorů a věřících „vsadit všechno na lásku“ (viz *Novo millennio ineunte*, 47).

5. Snad ani není nutné připomínat, že komunity spojující více kultur nabízejí jedinečnou příležitost prohloubit jednotu s jinými křesťanskými církvemi a duchovními společenstvími. Mnohá z nich už vyvíjejí činnost jednak v rámci své komunity, jednak spolupracují s katolickou církví, aby vytvořili společnost, která doceneje kulturu

a zvláštní přínos přistěhovalců a která se staví projevům rasismu, xenofobie a přehnaného nacionalismu. Kéž Maria, naše matka, která rovněž prožila odmítnutí právě ve chvíli, kdy měla světu dát svého syna, pomůže církvi, aby se stala symbolem a nástrojem sjednocení kultur a národů v jednu rodinu. Kéž pomůže každému z nás prožívat neustálou přítomnost Krista, který si skrze nás přeje pokračovat ve svém díle osvobození světa ode všech forem diskriminace, odmítání a omezování. Kéž Bůh hojně žehná těm, kdo přivítají cizince v Kristově jménu.

Ve Vatikánu 24. 10. 2002

Seznam dokumentů vydaných v této řadě Českou biskupskou konferencí

1. Poselství Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1994 (1993)
2. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k oslavě 2. světového dne nemocných (1993)
3. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1994 (1993)
4. Poselství Svatého otce mladým celého světa u příležitosti IX. a X. světového dne mládeže 1994–1995 (1994)
5. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXI. světovému dni modliteb za povolání (1994)
6. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1994 (1994)
7. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXVIII. světovému dni sdělovacích prostředků 15. 5. 1994 (1994)
8. Dopis papeže Jana Pavla II. rodinám (1994)
9. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 1994–1995 (1994)
10. Poselství Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1995 (1994)
11. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k oslavě 3. světového dne nemocných 11. 2. 1995 (1995)
12. List papeže dětem u příležitosti roku rodiny (1995)
13. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1995 (1995)
14. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1995 (1995)
15. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXII. světovému dni modliteb za povolání (1995)
16. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXIX. světovému dni sdělovacích prostředků 28. 5. 1995 (1995)
17. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1996 (1995)
18. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k oslavě 4. světového dne nemocných 11. 2. 1996 (1996)
19. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k postní době 1996 (1996)
20. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 1996 (1996)

21. Poselství Svatého otce mladým celého světa u příležitosti XI. světového dne mládeže 1996 (1996)
22. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1996 v jubilejním roce jeho kněžského svěcení (1996)
23. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k XXXIII. světovému dni modliteb za povolání 28. 4. 1996 (1996)
24. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1997 (1996)
25. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k přípravě na 5. světový den nemocných 11. 2. 1997 (1996)
26. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1997 (1996)
27. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 1997 (1997)
28. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1997 (1997)
30. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXI. světovému dni sdělovacích prostředků 11. 5. 1997 (1997)
31. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1998 (1997)
32. Poselství papeže Jana Pavla II. k 6. světovému dni nemocných, Loreto 11. 2. 1998 (1998)
33. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1998 (1998)
34. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 1998 (1998)
35. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1998 (1998)
36. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k XXXV. světovému dni modliteb za povolání 3. 5. 1998 (1998)
37. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k XXXII. světovému dni sdělovacích prostředků 24. 5. 1998 (1998)
38. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1999 (1998)
39. Poselství papeže Jana Pavla II. k přípravě 7. světového dne nemocných 11. 2. 1999 (1999)
40. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době (1999)
41. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 1999 (1999)
42. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. ke XXXVI. světovému dni modliteb za povolání 25. 4. 1999 (1999)
43. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1999 (1999)
44. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXIII. světovému dni sdělovacích prostředků 16.5. 1999 (1999)
45. *Incarnationis mysterium* – Bula k vyhlášení Velkého jubilea roku 2000 (1999)
46. List papeže Jana Pavla II. umělcům (1999)
47. List papeže Jana Pavla II. starým lidem (1999)
48. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 2000 (1999)
49. Poselství papeže Jana Pavla II. k 8. světovému dni nemocných (1999)
50. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době (2000)
51. Poselství papeže Jana Pavla II. o putování na místa spjatá s dějinami spásy (2000)
52. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 2000 /2000/
53. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 2000 (2000)
54. Poselství papeže Jana Pavla II. ke XXXVII. světovému dni modliteb za povolání 14. 5. 2000 (2000)
55. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXIV. světovému dni sdělovacích prostředků 4. 6. 2000 (2000)
56. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. 1. 2001 (2000)
57. Poselství papeže Jana Pavla II. ke Světovému dni nemocných 11. 2. 2001 (2001)
58. Apoštolský list Jana Pavla II. daný motu proprio k prohlášení svaté Brigity Švédské, svaté Kateřiny Sienské a svaté Terezie Benedikty od Kříže za spolupatronky Evropy (2001)
59. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 2001 (2001)
60. *Novo millennio ineunte* – apoštolský list papeže Jana Pavla II. na závěr jubilejního roku 2000 (2001)
61. List papeže Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 2001 (2001)
62. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXVIII. světovému dni modliteb za povolání 6. 5. 2001 (2001)
63. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXV. Světovému dni sdělovacích prostředků 27. 5. 2001 (2001)
64. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXII. světovému dni cestovního ruchu 27. 9. 2001 (2001)
65. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. 1. 2002 (2001)
66. Poselství papeže Jana Pavla II. ke Světovému dni nemocných 11. 2. 2002 (2002)
67. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 2002 (2002)
68. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXVIII. světovému dni uprchlíků 2002 (2002)

69. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXIX. světovému dni modliteb za povolání 21. dubna 2002 (2002)
70. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXVI. světovému dni sdělovacích prostředků 12. května 2002 (2002)
71. List papeže Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 2002 (2002)
72. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXIII. světovému dni cestovního ruchu 2002 (2002)
73. *Misericordia Dei* – apoštolský list o některých aspektech slavení svátosti smíření (2002)
74. *Rosarium Virginis Mariae* – apoštolský list o modlitbě svatého růžence (2002)
75. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. 1. 2003 (2002)
76. Poselství papeže Jana Pavla II. u příležitosti 89. mezinárodního dne uprchlíků 2003 (2003)